

Gazet'a esó de 2 ori: Mercuréa si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunát6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 27.

Brasiovu 21/9 Aprile

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 20 Aprile. Cu unu simtiu de parere de reu amu primitu scirea, cumca activulu barbatu si multu zelosulu amicu alu institutiunii si alu culturei, dlu cons. scolariu Dr. Pavelu Vasiciu, dupa indelungatulu seu servitiu, cá emeritu in pensiune, parasesce Transilvania calatorindu la locul nascerei in Timisi6r'a, lasandu inse tuturoru amiciloru si cunoscutiloru urmatoriulu vale adica:

Unu remasu bunu.

Dupa o petrecere de 33 ani in Transilvania cá directoru de carantina ces. reg. si cá consiliariu ces. reg. si regescu de sc6le, cum si inspectoru alu sc6leloru greco-resaritene din Transilvania, me reintorcu in Patri'a mea mai strinsa, respective la locul nascerei mele Timisi6r'a, de unde chiamatu la deregatori'a ce amu portatu, esisemu nainte cu 35 ani.

La acest'a despartire de frum6s'a Transilvania unde amu petrecutu multe dile voi6se, dar' si durer6se, nu potu a nu aduce multiamit'a mea cea mai caldur6sa la toti aceia, cari m'au sprijinitu in carier'a deregatoriei mele si anume: DD. inspectori districtuali de sc6le, efortieloru si reprezentantiloru scolari, dd. directori si profesori gimnasiali, dd. directori ai sc6leloru normali si elementarie si invetia-toriloru sc6leloru popularie, judiloru cercuali si comunali, inspectoriloru mireni si tuturoru amiciloru si cunoscutiloru, dicundule unu remasu bunu si rogandui, cá se-mi pastreze in anim'a loru unu semnu de suvenire. —

Clusiu 16/4 Aprile 1869.

Dr. Pavelu Vasiciu,
cons. scolar. reg. in pensiune.

Nu ne potemu conteni a nu retramite resalutarile n6stre cá unu echo de asemenea simtieminte si de asemenea dorintie, adause de unu buchetu de recunoscintie pentru nenumeratele binefaceri si servitia lasate pe aici, cá o suvenire durat6ria, care'lu indreptatesce a avé in animile n6stre un'a neuitata si dulce aducere aminte, care va petrece si rev6ca in spiritu multe fapte de indetoriri catra domnia sa, si de stima si pretiure generale. —

— Din provincia avemu de a impartasi frum6s'a resolutiune a connatiunaliloru nostri din mai multe locuri de a se imbraca cu hainele de nunta pentru una seri6sa activitate pe totu campulu de lupta spre a inaintá binele poporului romanu, si multe rezultate din luptele france constitutionali, pentru cari suntu resoluti asi sacrifica si interesele private. Lasamu se si urmeze aici unele din ele.

Acte romane pe cale constitutionalé.

Declaratiunea

membriiloru romani, — facia cu legea uniunii Transilvaniei cu Ungari'a, si facia cu legea egalei indreptatiri nationale. (d. „Alb.”)

(Luata la protocolu in siedinti'a comitetulu comitatensu a Solnocului interi6re tienuta in Desiu in 5 Aprile 1869.)

In anulu 1867, candu s'a cetitu decretulu regescu, prin care s'a scosu din validitate legile, cari singure au garantatu egalitatea nationale si de limba a natiunii romane, n'amu intardiatu a ni

esprime impresiunile durer6se, cari ni le-a casiu-natu decretulu acel'a, dar' atunci totusi ni-a ramasu increderea si speranti'a, ca atatu inaltulu regimu, catu si legislatiunea luandu in consideratiune positiunea, si insemnetatea natiunii romane, -si voru dá t6ta silinti'a binevoit6ria, cá legile referit6ria la egal'a indreptatire nationale se inlocuiesca prin altele de asemenea val6re, si cá cuprinsulu acelor'a, — dara acuma vedemu, ca si acea speranti'a a n6stra a fostu desi6rta, de óra ce legea uniunii Transilvaniei cu Ungari'a — facuta si altcum fara concursulu natiunii romane — si asia numit'a lege despre egalitatea nationale, in compusetiunea loru de acuma nu numai ca nu indestulescu pretensiunile n6stre, si nu corespondu asteptariloru n6stre juste si legale, ci din contra ni punu cele mai mari pedece desvoltarei n6stre nationale, de si dupa opiniunea, si convingerea n6stra, patri'a numai atuncia p6te prosperá, déca ea cá mama comuna pre toti fii sei ii va stringe la peptulu seu, ii va tractá intr'o mesura, si t6te pretensiunile loru legale si juste le va indestulá; pentru aceea in consciinti'a detorintieloru n6stre catra tronul, patria si natiune, nu potemu se nu ni esprimemu neindestulirea cea mai profunda cu legile amintite, dechiarandu: ca intre marginile lelei, cu midil6ce morali si legali ni vomu dá t6ta silinti'a, ca acele legi (pre langa sustienerea integritatei statului) catu mai curendu se se stramute, spre a poté coresponde justeloru si drepteloru pretensiuni si ale natiunii romane, amesuratu spiritulu timpulu domnitoriu, si principieloru egalei indreptatiri nationale si individuale. —

Sighisi6r'a 13 Aprile 1869.

Cu privire la not'a redactiunii din Nr. 23 „Gaz. Trans.” facemu cunoscutu, cá ce atituda luara alegatorii romani din Sighisi6r'a (142) si din scaunu (abia 12) facia cu alegerile din 20 Martiu a. c. pentru deputatii dietali pro 1869—72.

Dupa ce in 7 Martiu in Mercuréa capacitatile romane, caroru le diace la anima durerea si fericeia natiunii romane si a compatriei loru, se dechiarara, ca romanii transilvaneni se nu se impartasiésca la alegerile dietale, au sciutu si alegatorii romani din Sighisi6r'a si scaunu se-si tiena parol'a. — Fia acésta politica dupa parerea lui „Hazánk” chiaru si gresita, viitoriulu ei va arata fol6sele preservat6rie.

In 20 Martiu a. c. o representatiune a alega-toriloru de aici depuse pe m6s'a comisiunii pentru alegere, in locu de voturi, una dechiaratiune, carea s'au si petrecutu la protocolulu despre actulu alegerei si s'au si asternutu deja din partea comitetulu centrale inaltulu ministeriu de interne.

Dechiaratiunea:

Candu sterse legislativ'a din 1848 diferinti'a intre nobilime si nenobilime, ce dete drépt'a, putea luá éra si stang'a prin articolulu de lege II 1848, ca-ci acésta lege crease pentru nobilime unu „jusu, sufragiu universale”, dara dreptulu de alegere alu nenobilimei l'au departatu de urna printr'unu censu!

Candu guverná Maiestatea Sa, prea gratiosulu nostru imperatu singuru preste teritoriale Austriei, atuncia vigila un'a Themis pentru t6te poporale, unu ce, care desteptá si 'n popululu romanu civilisatiune. M'a candu s'a induratu prea gratiosulu monarhu prin diplom'a din Octobré 1860 si patent'a din Februaru 1861 a impartí puterea legislativa cu pop6rale sale, au participatu si natiunea romana cá factoru legislativu la aducerea de legi din 1861 1864 si -si incrisese egal'a indreptatire politica pre orisonulu aurerei.

Dara durere nespúsa! ca dupa ce s'a introdusu in 1865, éra art. II de lege electorala, si s'a conchiamatu diet'a feudalistica in Clusiu, si diet'a de incoronarea regelui in Pest'a, natiunea romana trebui se privésca cu insutita dorere, cum se sterge legea constitutionalismulu din 1861—1864 de pre orisonulu aurerei sale politice, printr'o singura trasura de péna, prin grati'a si influinti'a multu promitiet6rei si nimicu datat6rei nobilime maghiare, si cum se respinge natiunea romana éra in abisulu infantiei.

Este acésta o propasire desvoltat6ria pentru natiunea romana?! dupa constitutionalismulu din 1861—1864 atatu de condemnatu?! Suntu aceste proceduri demne timpulu de facia, déca natiunea maghiara inca si astadi inscrie pe panierulu consciintei sale: „libertate, egal'a indreptatire pentru t6te pop6rele“?!

Dá! constitutionalismu! Dara care ei suntu principale?! Cum este impartita astadi poterea legislativa intre regimu si poporu?

Noi vedemu aicia pre regimulu de o parte, si pre natiunea maghiara de 5 mili6ne, de cealalta parte, care predomnesce prin regimu asupra nationalitatiloru nemaghiare de 11 mili6ne, dar' pre natiunea romana nu o dierimu nicaiurea!!

Egalitate intre Ungari'a si Ardélu?! Dá! acolo se baséza sistem'a reprezentativa pre unu censu de 5 fl. aicea numai pre unu censu de 8 fl. m. c.! —

Egal'a indreptatire pentru natiunea romana s. c. l.? Da!! nationalitatile nemaghiare -si sacrifica bunulu si sangele pe altariulu patriei, si nobilimea maghiara -si arunca maioritarea si sabi'a nationala in cumpan'a dreptatii!!

Garantia pentru libertatea poporului?! — Acestu scutu santu este departatu din poporu, si domiciliatu in sfer'a nobilimei si a aristocratiei maghiare!

Considerandu noi aceste, nu potemu crede, ca de óre ce legislativ'a este asia de vitrigu impartita, va nivelá canduva consciinti'a de dreptu a pop6raloru nemaghiare in poliglot'a Ungaria.

Si precum si-a esprimatu natiunea romana pana acuma prin memorande, gravamine, proteste etc. etc., nemultiamirea sa, ca nu t6te legile aduse pana acuma de diet'a pestana, suntu unu productu de ide'a dreptulu eternu ci numai compilate de voi'a predominantia a natiunii maghiare, d. e. legea de uniune, legea nationalitatiloru: — asia ne vedemu si noi alegatorii romani din Sighisi6r'a si scaunu siliti, a esprimá totu aceea nemultiamire, si a ne reservá contra acestoru legi; ba ne vedemu siliti a dechiará serbatoresce si solene, ca acestoru legi — de si in t6ta form'a sa legale — dara exoperate contra voiei natiunii romane si contra dreptulu de egalitate, precum si celoru aducunde in diet'a tieriei deschidende pe 20 Aprile a. c., nu ne potemu supune din convingere, ca suntu drepte, ci numai din interesulu pacy interne, si ca atare legi, le vomu combate totudéun'a cu armele legalitatii.

Considerandu in fine susu disele, noi alegatorii romani din Sighisi6r'a si scaunu, nu potemu luá parte la alegerile pentru tramitarea in diet'a viit6ria, pentru cá se dovedimu, ca acele legi ..... de libertatea pop6raloru nemaghiare, nu suntu apte

